

Spis treści

Wprowadzenie (<i>Ewa Wiegandt</i>)	15
---	----

I. Literatura w Polsce Ludowej

Sztuka i artyści

Marta Wyka Marginalizacja w świecie PRL-u. Legendy i prawda	21
Jarosław Fazan (Nie)obecność Tadeusza Peipera w PRL-u	35
Ewa Wiegandt Doświadczenie PRL-u jako eksperyment artystyczny (<i>Góry nad czarnym morzem</i> Wilhelma Macha)	47
Bogdan Walczak Fenomen Machejka (polszczyzna pisarza-aparatczyka)	59
Stanisław Wójtowicz Pozory dramatyzmu. Sztuczność u Marka Hłaski	67
Przemysław Kaniecki Cień Pałacu Kultury i Nauki. Tadeusz Konwicki o śmierci Wilhelma Macha i Stanisława Dygata	77
Joanna Roszak Gdzieś – dokąd potrafi. Model poezji apofatycznej na przykładzie twórczości Tymoteusza Karpowicza	93
Marzena Woźniak-Łabieniec Klasyk w czasach zarazy. O Jarosławie Marku Rymkiewiczu	103

Krytyka i krytycy

Lidia Burska Realizm i socjalizm	115
Dorota Kozicka Krytyk w PRL-u. O kilku problemach w badaniach nad krytyką powojenną	127

Jan Galant	
Droga do rezerwatu. Literatura polskiego Października w poszukiwaniu wolności	141
Paweł Wolski	
Ja czytam cudze czytanie. Przemiany odbioru powojennej twórczości Tadeusza Borowskiego	153
Jerzy Smulski	
„Frontem do współczesności”, czyli o pierwszych próbach stalinizacji polonistyki uniwersyteckiej. Wokół I Zjazdu Kół Polonistycznych	165
Mariusz Zawodniak	
Dziesięciolecie 1945–1955 (historia literatury i przedmioty badania)	173
Krzysztof Biedrzycki	
Polityka i poetyka. Stanisław Barańczak	185
Tomasz Cieślak-Sokołowski	
„Pure nonsense’owy dowcip”. Kilka uwag na marginesie książki Stanisława Barańczaka <i>Czytelnik ubezwłasnowolniony</i>	193
Marcin Pietrzak	
Trwanie w zmianie. Krytyka literacka przełomu siódmej i ósmej dekady	205
Nina Taylor-Terlecka	
O literaturze krajowej na falach eteru – dyskusje londyńsko-monachijskie. (Na podstawie archiwum domowego Tymona Terleckiego)	215

II. Literatura o Polsce Ludowej

Przygody świadomości historycznej

Hanna Gosk	
Co wi(e)działa proza lat 40. XX wieku? Literacka wersja polskich realiów tamtego czasu	233
Dariusz Pawelec	
PRL – powrót w tęczkach. Czy „poezja lingwistyczna” może być jeszcze potrzebna?	249
Agnieszka Izdebska	
Historia przedstawiona – przypadek Władysława Lecha Terleckiego	261
Katarzyna Kuczyńska-Koschany	
Inaczej, smutniej, straszniej. O Krystyny Miłobędzkiej zapisach stanu wojennego	271
Tatiana Czarska	
Świat PRL-u w kobiecej prozie wspomnieniowej	281

Emilia Kledzik	
Przestrzeń postkolonialna. Figura prowincji w polskiej literaturze przełomu	293
Bogumiła Kaniewska	
Widnokreśli PRL-u według Wiesława Myśliwskiego	303
Krzysztof Uniłowski	
<i>Exodus non est?</i> Proza polska między postkomunizmem i postmodernizmem	315
Donosy rzeczywistości	
Agnieszka Czyżak	
Kwestia koloru	325
Wiesława Wantuch	
Metamorfozy rzeczy w poezji o PRL-u	341
Krzyszyna Pietrych	
Białoszewski i PRL	351
Magdalena Bednarek	
Sławomira Mrożka przypowieści o władzy i ludzie	367
Jacek Nowakowski	
We władzy Brigitte Bardot i Gomułki. Nie tylko o śląskiej prozie Lecha Majewskiego	379
Jerzy Kandziora	
Między grypssem i literaturą. Epistolografia więzienna stanu wojennego	387
Anna Artwińska	
Polsko-wschodnioniemiecki teatr przyjaźni	397
Michał Nawrocki	
Raport z obłożonego miasteczka. PRL w felietonach Jerzego Pilcha	407
Zbigniew Kopeć	
Marginesy PRL-u: przypadek lumpa	417
Indeks nazwisk	427

Table of Contents

Preface (<i>Ewa Wiegandt</i>)	15
--	----

I. Literature in the People's Republic of Poland (Communist Poland)

Art and artists

Marta Wyka

Marginalization in the realm of communist regimes – Communist Poland. Myths and truth	21
--	----

Jarosław Fazan

(Non-)existence of Tadeusz Peiper in Communist Poland	35
---	----

Ewa Wiegandt

The experience of Communist Poland as an artistic experiment (<i>Góry nad czarnym morzem</i> [Mountains over the black sea] by Wilhelm Mach)	47
---	----

Bogdan Walczak

The phenomenon of Machejek (the Polish language of a writer and a loyal party apparatchik)	59
--	----

Stanisław Wójtowicz

Keeping the appearance of dramatism. The artificiality of the author's pose (Marek Hlasko)	67
--	----

Przemysław Kaniecki

The long shadow of the Palace of Culture and Science. Tadeusz Konwicki on the death of Wilhelm Mach and Stanisław Dygat	77
---	----

Joanna Roszak

Somewhere – as long as it can be reached. A model of apophatic poetry, with the case example of Tymoteusz Karpowicz's poetical output	93
---	----

Marzena Woźniak-Łabieniec

The classic in the times of plague. About Jarosław Marek Rymkiewicz	103
---	-----

Criticism and critics

Lidia Burska

Realism and socialism	115
-----------------------------	-----

Dorota Kozicka	
The critic in Communist Poland. On some problems in the research on postwar literary criticism	127
Jan Galant	
Sliding towards a seclusion. The literature of the Polish October in search of freedom	141
Paweł Wolski	
I read other people's readings. Changes in the reception of postwar literary output of Tadeusz Borowski	153
Jerzy Smulski	
"Facing the present time", or on the first attempts at the Stalinization of Polish studies at universities. Some remarks on the First Convention of Polish Studies Groups	165
Mariusz Zawodniak	
The decade 1945–1955 (history of literature and subjects of research).....	173
Krzysztof Biedrzycki	
Politics and poetics. Stanisław Barańczak	185
Tomasz Cieślak-Sokołowski	
"Purenonsense and absurd wit". Some remarks "a propos" of Stanisław Barańczak's book <i>Czytelnik ubezwłasnowolniony</i> [The reader incapacitated] ...	193
Marcin Pietrzak	
Persevering in change. Literary criticism at the turn of the 1970s and the 1980s.....	205
Nina Taylor-Terlecka	
On Polish literature written in Poland broadcast across the airwaves – London and Munich discussions. (Viewed on the basis of Tymon Terlecki's home archive).....	215

II. Literature about Communist Poland

The adventures of historical awareness

Hanna Gosk	
What did the prose of the 1940s got to know/see? The literary version of Polish reality of the time	233
Dariusz Pawelec	
Communist Poland – a return in files. Can the so-called linguistic poetry be still of any relevance?.....	249
Agnieszka Izdebska	
History depicted – the case of Władysław Lech Terlecki	261
Katarzyna Kuczyńska-Koschany	
Differently, more sadly and more ghastly. On Krystyna Miłobędzka's hand notes and commentaries upon martial law.....	271

Tatiana Czerna	
The world of Communist Poland as depicted in memoir prose written by women	281
Emilia Kledzik	
Post-colonial space. The figure of province in Polish literature of the breakthrough	293
Bogumiła Kaniewska	
Towards the horizons of Communist Poland according to Wiesław Myśliwski ..	303
Krzysztof Unilowski	
<i>Exodus non est?</i> Polish prose between post-communism and postmodernism ...	315
Denouncing letters of the reality	
Agnieszka Czyżak	
A question of colour	325
Wiesława Wantuch	
Metamorphoses of things in the poetry attuned to communist themes in Poland	341
Krystyna Pietrych	
Białoszewski and Communist Poland	351
Magdalena Bednarek	
Sławomir Mrożek's parable on the authority and the people	367
Jacek Nowakowski	
Bullied by Brigitte Bardot and Gomułka. Not exclusively about the Silesian prose by Lech Majewski	379
Jerzy Kandziora	
Between contraband letters and literature. Prison epistolography from the times of the martial law in Poland	387
Anna Artwińska	
Polish and East-German theatre of friendship	397
Michał Nawrocki	
Raport from the besieged little city. Communist Poland in Jerzy Plich's features for the newspapers	407
Zbigniew Kopeć	
On the margins of Communist Poland: a case of the ragamuffin	417
Index of names	427